

CUPRINS

Conflictul de interese	2
Tipurile de conflicte de interese	3
Cadrul normativ legal în vigoare	4
Persoanele apropiate (gradele de rudenie).....	5
Diferența dintre conflicte de interese, incompatibilități și restricții în ierarhie.....	5
Procedura/modul declarării/soluționării conflictelor de interese.....	7
Întrebări și răspunsuri	9
Demnitari publici	9
Președinți și vicepreședinți raionali	11
Primari și viceprimari	12
Consilieri municipali/raionali/comunali	14
Funcționari publici/inclusiv cu statut special.....	16
Conducători și adjuncți ai organizațiilor publice	19
Declarația de conflict de interese	23

Conflictul de interese

Conflictul de interese apare atunci când interesele subiectului declarării ca persoană privată influențează sau ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obligațiilor și responsabilităților oficiale.

Ghidul OECD pentru rezolvarea conflictului de interese în administrația publică ne oferă o definiție sumară a conflictului de interese, definindu-l ca pe acea *situație ce implică un conflict între datoria față de public și interesele personale ale unui subiect al declarării, în care acesta are interese, în calitatea sa de persoană privată, care ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obligațiilor și responsabilităților oficiale.*

Însuși termenul „*interes*” reprezintă în sine preocuparea individului de a obține un succes, un avantaj de orice natură pentru satisfacerea anumitor nevoi personale. Pentru a înțelege mai bine noțiunea de interes personal este necesar, în prealabil de a înțelege diferențele dintre noțiunile de *interes public* și *interes personal*.

Prin urmare, prin „*interes public*” se subînțelege acel interes care implică garantarea și respectarea de către autoritățile statului a ordinii de drept și a democrației constituționale, a drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale ale cetățenilor, precum și satisfacerea nevoilor comunitare.

Pe de altă parte, potrivit prevederilor art. 2 al Legii 133/2016, „*interesul personal*” presupune interesul (material sau nematerial) nemijlocit al subiectului declarării, ce rezultă din activitățile sale în calitatea de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale.

Cu alte cuvinte: „*interesele materiale*” – sunt acele venituri suplimentare, câștigarea unei licitații, arendă, semnarea contractelor, etc.

„*interesele nemateriale*” - sunt acțiuni rezultate din apartenența politică, apartenență familială (angajarea, promovarea persoanelor apropiate), răzbunarea pentru o decizie adoptată, pronunțarea unei hotărâri de judecată în defavoarea sau favoarea sa, etc.

Tipurile de conflicte de interese

Conflictul de interese potențial - reprezintă situația în care interesele personale ale subiectului declarării ar putea conduce la apariția unui conflict de interese real și care se declară în condițiile art.4-7 ale Legii nr. 133 din 17.06.2016.

Conducătorul ierarhic superior acordă consultanță privind evitarea survenirii unui conflict real ca efect al celui potențial.

Așadar, în situația de *conflict de interese potențial* – interesul personal nu influențează pe moment îndeplinirea nepărtinitoare a atribuțiilor de serviciu și nu afectează imediat interesul public, dar s-ar putea ca într-un anumit moment și în anumite circumstanțe viitoare să afecteze imparțialitatea exercitării atribuțiilor de serviciu.

Situația aflării într-o stare de *conflict de interese potențial* nu atrage de la sine răspundere contravențională și/sau disciplinară și nu reprezintă o încălcare.

Conflictul de interese real – apare în cazul în care **subiectul declarării este chemat** să rezolve o cerere/un demers, *să emită* un act administrativ, *să încheie* direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, *să ia o decizie* sau *să participe la luarea unei decizii* în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sânt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Prin urmare, subiectul declarării urmează să se abțină de la orice acțiune și să declare situația de conflict de interese real în decurs de 3 trei zile conducătorului, organului ierarhic superior, or *în lipsa acestora*, se va adresa direct Autorității Naționale de Integritate.

Conflictul de interese consumat - este faptă în care subiectul declarării **a rezolvat o cerere/un demers**, *a emis* un act administrativ, *a încheiat* direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, *a luat* o decizie sau *a participat* la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sânt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și *care influențează sau pot influența* exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Fapta subiectului prin care, în mod deliberat or fără cunoștință de cauza a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu privire la care avea un interes personal (material sau nematerial), este pasibilă răspunderii contravenționale (art. 313² Cod Contravențional) și disciplinare (art. 23 Legea nr. 133/2016 *privind declararea averii și a intereselor personale*), după caz penale (art. 326¹ Cod Penal).

Cadrul normativ legal în vigoare

1. Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994
2. Legea nr. 132 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate
3. Legea nr. 133 privind declararea averii și a intereselor personale
4. Legea integrității nr. 82 din 25.05.2017
5. Legea nr. 199 din 16.07.2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică
6. Legea nr. 158 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public
7. Legea nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală
8. Legea nr. 768 02.02.2000 privind statutul alesului local
9. Alte legi speciale care reglementează statutul activității de judecător, procuror, angajat al MAI și alți funcționari publici cu statul special.

Persoanele apropiate (gradele de rudenie)

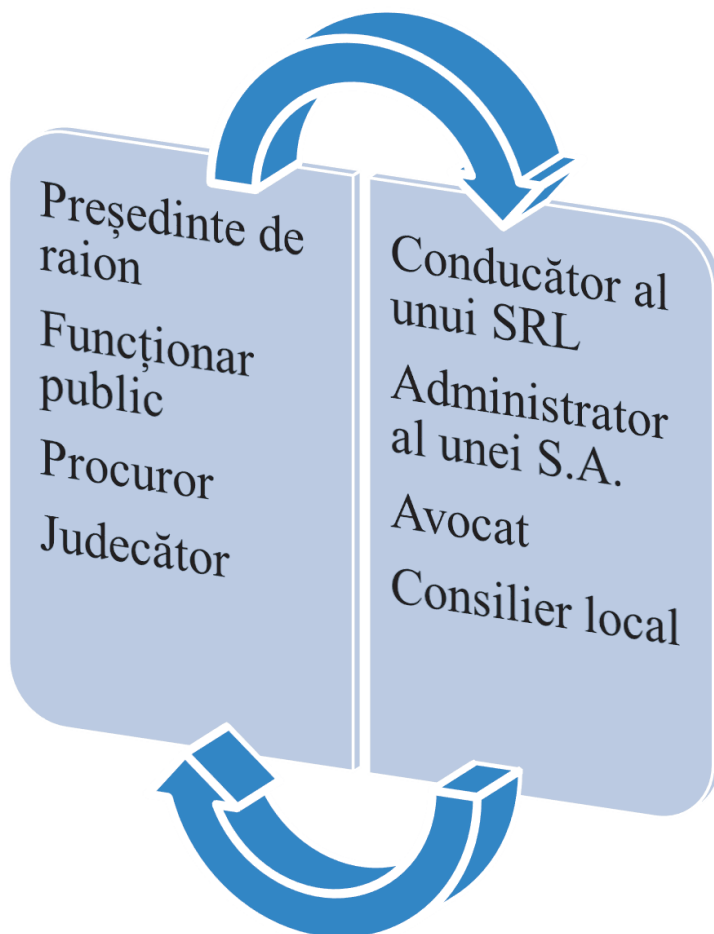
- I. Soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării
- II. Persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectul declarării:
părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă
- III. Persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării:
cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră;
Memento: *legiitorul nu a inclus în lista persoanelor apropiate, persoane asociate cu subiectul declarării prin ritualuri religioase precum: Fin – Naș – Cumătru.*

Diferența dintre conflicte de interese, incompatibilități și restricții în ierarhie

1. **Conflictul de interese** reprezintă **confruntarea/impactul dintre** obligațiile și atribuțiile subiectului declarării (funcționarul public, primar, director, președinte de raion, procuror, etc.) din calitatea sa publică, cu interesele și doleanțele sale personale din calitatea de persoană privată.

2. **Incompatibilitate** reprezintă *starea în care subiectul declarării (funcționarul public, primar, consilier, președinte de raion, procuror, ministru etc.) deține simultan (cumulează) activități (funcții) interzise prin lege.*

3. **Restricția în ierarhie**, interzice faptul ca *funcționarul public să exercite o funcție publică în subordinea nemijlocită a unei rude directe (părinte, frate, soră, fiu, fiică) sau a unei rude prin afinitate (soț/soție, părinte, frate și soră a soțului/soției) în cadrul aceleiași autorități publice.*

Aceeași prohibiție se aplică și în situația în care conducătorul superior nemijlocit al funcționarului public are calitatea de persoană ce exercită funcție de demnitate publică.

Procedura/modul declarării/soluționării conflictelor de interese

Conflictul de interese real se soluționează de către (1)subiectul declarării, (2) conducătorul organizației publice, (3)Autoritatea Națională de Integritate sau (4) Consiliul de Integritate, **după caz**.

Nota bene: În cazul soluționării individuale a conflictului de interese real de către subiectul declarării, prin abținere, declarația privind conflictul de interese real întocmită, adresată Autorității Naționale de Integritate, va conține suplimentar date despre soluționarea conflictului de interese prin abținere (se prezumă retragerea definitivă din procesul de rezolvare a cererii/demersului, de emitere/adoptare a actului administrativ, de încheiere a actului juridic, de participare la luare a unei decizii sau luare a deciziei/votare).

În cazul dat, subiecții declarării sunt informați în scris (printr-o scrisoare de informare), de către inspectorul de integritate, despre faptul că Autoritatea Națională de Integritate a înregistrat declarația privind conflictul de interese real și a luat act de soluționarea prin abținere a conflictului de interese declarat.

În mod obișnuit, la apariția unui **conflict de interese real**, subiectul declarării **în decurs de 3 zile** va declara conducătorului organizației publice (sau organului ierarhic superior), în cazul în care acesta *nu are un organ ierarhic superior*, **se va adresa** Autorității Naționale de Integritate (vezi lista expres a subiecților în cauză).

Până la soluționarea conflictului de interese **real**, **subiectului declarării îi este interzisă** întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.

În rezultatul examinării declarației de conflict de interese, **conducătorul** organizației publice, **organul ierarhic superior**, **Consiliul de Integritate**, **vor propune următoarele soluții:**

- a) restricționarea accesului subiectului declarării, afectat de un conflict de interese, la anumite informații sau restricționarea participării lui la examinarea situațiilor care au legătură cu interesul său personal;
- b) transferul subiectului declarării într-o altă funcție, cu acordul scris al acestuia;
- c) redistribuirea sarcinilor și responsabilităților subiectului declarării atunci când se consideră că un anumit conflict de interese real va continua să existe.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE

La identificarea celei mai bune soluții pentru rezolvarea unei situații de conflict real se vor lua în considerare interesele organizației publice, interesul public, interesele legitime ale salariaților, nivelul și tipul funcției deținute de persoana în cauză, natura conflictului de interese, precum și alți factori.

Memento: În cadrul tuturor entităților este creat și gestionat registrul declarațiilor de conflict de interese în care figurează toate adresările și soluțiile formulate.

În cazul în care conducătorul organizației publice nu poate soluționa un conflict de interese real, acesta se adresează Autorității Naționale de Integritate, printr-o scrisoare oficială, solicitând suport (consultanță) pentru soluționarea conflictului de interese despre care a fost informat, la rândul său, printr-o declarație privind conflictul de interese real.

Autoritatea Națională de Integritate în termen de 3 zile lucrătoare de la primirea informației privind existența unui conflict de interese real, va soluționa conflictul de interese, prin oferirea uneia dintre următoarele soluții:

- a) recomandarea de a delega responsabilitatea de emiterе/adoptare a actului administrativ, de încheiere a actului juridic, de participare la luarea deciziei sau de luare a deciziei către un terț;
- b) recomandarea de a accepta emiterе/adoptarea actului administrativ, încheierea actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei.

Subiectul declarării este obligat să se conformeze deciziei de soluționare a conflictului de interese real în care se află.

Lista subiecților declarării care în eventualitatea apariției unui conflict de interese real urmează să se adreseze expres Autorității Naționale de Integritate:

- a) Președintele Republicii Moldova;
- b) Președintele și deputații Parlamentului Republicii Moldova;
- c) Prim-ministrul Republicii Moldova;
- d) membrii Guvernului Republicii Moldova;
- e) Procurorul General al Republicii Moldova;
- f) președintele Consiliului Superior al Magistraturii;
- g) președintele Consiliului Superior al Procurorilor;
- h) deputații Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia;
- i) președinții de raioane;

- j) consilierii locali;
- k) primarii;
- l) conducătorii organizațiilor publice, care nu au șef ierarhic superior sau organ ierarhic superior.

Întrebări și răspunsuri

Demnitari publici

Exemplul nr. 1 (interes nematerial):

Demnitar public, în cadrul unui minister de resort (deținând și calitatea de membru al Consiliului Național Politic al unui partid X) în virtutea funcției sale, a semnat o decizie în urma examinării unui dosar cu privire la înregistrarea unui partid politic Y. De remarcat, că subiectul în cauză, nu a indicat calitatea deținută (membru al Consiliului Național Politic al unui partid X) la capitolul interese personale a DAIP. În ultima instanță, balanța înclinată de subiectul în cauză, a determinat neînregistrarea în timp util a partidului politic Y, fapt care a obstrucționat participarea partidului politic Y la scrutinul electoral.

Răspuns:

În conformitate cu legislația în vigoare, subiecții declarării, indiferent de apartenența lor politică, vor renunța la interese personale, se vor abține de la participarea sau luarea deciziilor care ar putea aduce atingere la integritatea proceselor, și obiectivitatea exercitării de către aceștia a atribuțiilor și competențelor încredințate, ghidându-se primordial de interesele publice.

Decizia inspectorului:

Se decede din dreptul de a exercita o funcție publică sau de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani din data rămânerii definitive a actului de constatare.

Suplimentar se stabilește sancțiunea contravențională în mărime prevăzută de legislația în vigoare.

Exemplul nr. 2 (interes nematerial):

Un demnitar public, în cadrul unei procuraturi specializate, examinează o cerere (petiție/denunț) a unei persoane apropiate (unchi) cu privire la inițierea unor măsuri

de procedură penală în adresa pârâtului, cu care acesta are litigii de ordin penal. În exercițiul funcției sale, demnitarul respectiv, soluționează cererea prin sancționarea unui șir de măsuri coercitive, procedurale în adresa pârâtului.

Răspuns:

În pofida faptului că, reclamantul, a acționat cu bună credință, iar argumentele imputate de acesta și înaintate spre examinare demnitarului public, s-au adevărit, totuși, demnitarul public fiind subiect al declarării, nu a declarat, nu a soluționat prin abținere și a admis consumarea conflictului de interese, pentru că în exercițiul funcției prin soluționarea unei cereri parvenite de la o persoană apropiată, demnitarul ar fi putut avea un interes personal, chiar și nematerial, astfel, aducând atingere la transparența și obiectivitatea realizării atribuțiilor care i-au fost încredințate prin lege.

Decizia inspectorului:

Se decade din dreptul de a exercita o funcție publică sau de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani din data rămânerii definitive a actului de constatare.

Suplimentar se stabilește sancțiunea contravențională în mărime prevăzută de legislația în vigoare.

Exemplul nr. 3 (interes mixt):

Demnitar public, care activează în cadrul unui organ specializat de aplicare a legii, a examinat sesizările depuse împotriva notarului X, în biroul căruia soția sa este angajată în funcția de contabil șef. Potrivit acțiunilor de investigare întreprinse, s-a constatat că notarul ar fi comis unele fapte/sau acțiuni ilegale de ordin financiar. Urmare a examinării, cauza a fost clasată, argumentele fiind considerate inadmisibile/nefondată și a formulat răspunsul corespunzător.

Răspuns:

Demnitarul în cauză nu a declarat, nu a soluționat prin abținere și a admis consumarea conflictelor de interese, inclusiv și excese de ordinul competențelor altor organe.

Decizia inspectorului:

Se decade din dreptul de a exercita o funcție publică sau de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani din data rămânerii definitive a actului de constatare.

Suplimentar se stabilește sancțiunea contravențională în mărime prevăzută de legislația în vigoare.

Președinți și vicepreședinți raionali

Exemplu nr. 1 (interes material):

Președintele raionului X încheie un contract cu privire la servicii de transport în valoare de 10 000 lei cu persoana juridică SRL Y, al cărui fondator este președintele în cauză.

Răspuns:

Președintele respectiv, nu a declarat, nu a soluționat prin abținere și a admis consumarea conflictelor de interese prin încheierea contractului cu SRL-ul al cărui fondator este.

Decizia inspectorului:

Se decede din dreptul de a exercita o funcție publică sau de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani din data rămânerii definitive a actului de constatare.

Suplimentar se stabilește sancțiunea contravențională în mărime prevăzută de legislația în vigoare.

Exemplul nr. 2 (interes nematerial):

Președintele raionului X semnează un contract de locațiune unde transmite în folosință temporară unui partid politic din Moldova (în care acesta din urmă deține calitatea de președinte al Organizației Raionale Teritoriale), încăperea amplasată în clădirea Consiliului raional.

Răspuns:

Președintele respectiv, nu a declarat, nu a soluționat prin abținere și a admis consumarea conflictului de interese prin lipsa de imparțialitate/integritate în exercitarea mandatului de demnitate publică care presupune în mod primordial promovarea valorilor și intereselor publice;

Decizia inspectorului:

Se decede din dreptul de a exercita o funcție publică sau de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani din data rămânerii definitive a actului de constatare.

Suplimentar se stabilește sancțiunea contravențională în mărime prevăzută de legislația în vigoare.

Exemplul nr. 3:

Președintele raionului Y a semnat contracte de prestare servicii cu câteva SRL-uri la care deține cote părți în capitalul statutar. Mai mult decât atât, participând în virtutea deținerii funcției, la înclinarea balanței (indirect) în vederea desemnării SRL-urilor respective pentru furnizarea serviciilor.

Răspuns:

Președintele respectiv, nu a declarat, nu a soluționat conflictul și a admis consumarea conflictului de interese prin lipsa de imparțialitate/integritate în exercitarea mandatului de demnitate publică care presupune în mod primordial promovarea valorilor și intereselor publice.

Decizia inspectorului:

Se decede din dreptul de a exercita o funcție publică sau de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani din data rămânerii definitive a actului de constatare.

Suplimentar se stabilește sancțiunea contravențională în mărime prevăzută de legislația în vigoare.

Primari și viceprimari

Exemplu nr. 1 (interes mixt):

Primarul localității X a angajat la instituția condusă, în funcția de operator în sala de cazane, pe o perioadă determinată, pe soțul său.

Răspuns:

Cu toate că, primarul a întreprins anumite măsuri în ceea ce ține de delegarea atribuțiilor, acestea au avut loc după consumarea conflictului (după semnarea actului de angajare), iar potrivit legii, aceste acțiuni ar fi trebuit luate înainte de semnarea cererii (de angajare), emiterii actului administrativ etc.

Astfel, primarul nu a declarat, nu a soluționat prin abținere și a admis consumarea conflictelor de interese.

Decizia inspectorului:

Se decede din dreptul de exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, inclusiv de primar pe o perioadă de 3 ani, cu excepția altor funcții electiv.

Suplimentar se stabilește sancțiunea contravențională în mărime prevăzută de legislația în vigoare.

Exemplu nr. 2 (interes mixt):

Viceprimarul localității X consecutiv și președinte al comisiei de licitație, a participat la luarea deciziilor și a emis/semnat acte de vânzare a unor terenuri în beneficiul persoanelor apropiate, și anume a cumnatei și fratelui.

Răspuns:

Chiar și cazul în care semnătura viceprimarului ar fi avut un caracter pur birocratic de consfințire a actului administrativ, acesta nu are dreptul conform legii să semneze acte administrative/juridice în adresa persoanelor apropiate. Totodată nu doar luarea unilaterală a deciziilor în adresa persoanelor apropiate dar și participarea la luarea deliberată a deciziilor este pasibilă sancționării.

Decizia inspectorului

Se decade din dreptul de a exercita o funcție publică sau de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani din data rămânerii definitive a actului de constatare.

Suplimentar se stabilește sancțiunea contravențională în mărime prevăzută de legislația în vigoare.

Exemplul nr. 3 (interes material):

Primarul localității N a emis/semnat cu persoana apropiată (soția) un contract de achiziționare a bunurilor/lucrărilor/serviciilor de valoare mică și anume arenda unui automobil.

Răspuns:

Primarul respectiv, nu a declarat, nu a soluționat prin abținere și a admis consumarea conflictului de interese prin lipsa de imparțialitate/integritate în exercitarea mandatului de demnitate publică care presupune în mod primordial promovarea valorilor și intereselor publice;

Decizia inspectorului:

Se decade din dreptul de exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, inclusiv de primar pe o perioadă de 3 ani, cu excepția altor funcții electiv.

Suplimentar se stabilește sancțiunea contravențională în mărime prevăzută de legislația în vigoare.

Exemplul nr. 4 (interes nematerial):

Primarul localității Y a angajat o persoană apropiată (soră) în cadrul entității publice pe care o conduce, suplimentar acesta a semnat diferite acte în adresa acesteia, după cum urmează:

Premiu anual, acordarea ajutorului material, spor lunar pentru intensitatea muncii, acordarea plăților de stimulare (circa 20 la număr), atribuirea treptei, clasei și coeficientului de salarizare, evaluarea performanțelor profesionale, trecerea la următoarea treaptă a funcționarului public.

Răspuns:

Primarul respectiv, nu a declarat, nu a soluționat prin abținere și a admis consumarea unui număr exuberant de conflicte de interese prin lipsa cu desăvârșire a imparțialității și integrității în exercitarea mandatului de demnitate publică.

Decizia inspectorului:

Se decade din dreptul de exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, inclusiv de primar pe o perioadă de 3 ani, cu excepția altor funcții electiv.

Suplimentar se stabilește sancțiunea contravențională în mărime prevăzută de legislația în vigoare.

Consilieri municipali/raionali/comunali

Exemplul nr. 1 (interes mixt):

Consilierul în cadrul consiliului local X fiind totodată și membru al comisiei pentru petrecerea licitațiilor, ar fi participat la luarea unor decizii în care ar putea avea interese personale care vizează persoana *apropiată soția*.

Răspuns:

În situația unui conflict de interese real, este interzisă întreprinderea oricăror acțiuni cu excepția abținerii, fapt care s-a demonstrat în rezultatul acțiunilor de control al inspectorului de integritate.

Astfel, datorită abținerii de participare la luarea deciziilor a consilierului, s-a demonstrat faptul că în procesul-verbal al licitației, consilierul s-a abținut de la orice acțiuni, inclusiv a declarat conflictul de interese fapt prin care a fost asigurată transparența, legalitatea și integritatea procesului.

Decizia inspectorului:

A înceta procedura de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese în privința consilierului respectiv.

Exemplul nr. 2 (interes material):

Consilierul în Consiliul comunal C, având și calitatea de administrator al Gospodăriei Țărănești Y, a participat la examinarea cererii depuse de sine însuși (în interesul gospodăriei țărănești pe care o administrează) privind prelungirea termenului de plată a datoriilor față de Primăria comunei X.

Răspuns:

În urma acțiunilor de control realizate de către inspectorul de integritate, s-a constatat faptul că, subiectul declarării a participat la examinarea și luarea a 9 decizii asupra cererilor personale, de prelungire a termenelor de plată a datoriilor față de Primăria comunei X.

Astfel, nu a declarat, nu a soluționat prin abținere și a admis consumarea unui număr exuberant de conflicte de interese prin lipsa cu desăvârșire a imparțialității și integrității în exercitarea atribuțiilor funcției sale.

Decizia inspectorului:

Suplimentar, se decede din dreptul de exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, inclusiv de consilier în consiliile locale pe o perioadă de 3 ani, cu excepția altor funcții electiv.

Suplimentar se stabilește sancțiunea contravențională în mărime prevăzută de legislația în vigoare.

Exemplul nr. 3 (interes nematerial):

Consilier în cadrul Consiliului local X, a participat la ședința (fapt consfințit prin semnătura acestuia în procesul-verbal al ședinței.) consiliului în cadrul căreia a fost decisă darea unor terenuri în arenda unui agent economic, al cărui administrator este o persoană apropiată, cumnata acestuia.

Răspuns:

Prin acțiunile sale, consilierul local, nu a declarat, nu a soluționat prin abținere și a admis consumarea unui conflict de interese, chiar dacă votul acestuia nu a fost decisiv, totuși fapta reprezintă o acțiune intrinsecă de participare la luarea unei decizii în adresa unei persoane apropiate.

Decizia inspectorului:

Se decede din dreptul de exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, inclusiv de consilier în consiliile locale pe o perioadă de 3 ani, cu excepția altor funcții electiv.

Suplimentar se stabilește sancțiunea contravențională în mărime prevăzută de legislația în vigoare.

Funcționari publici/inclusiv cu statut special

Exemplul nr. 1 (interes mixt):

Șef al unei Direcții Raionale, având în subordonare directă soția sa, angajată în cadrul aceleiași Direcții în funcția de inspector principal, a semnat diferite acte în adresa acesteia, după cum urmează:

Premiu anual, acordarea ajutorului material, spor lunar pentru intensitatea muncii, acordarea plăților de stimulare, evaluarea performanțelor profesionale.

Răspuns:

Pe lângă faptul evident că se încalcă prevederile art. 26 (Restricții în ierarhia funcției publice) al Legii nr. 158/2008, care fiind respectat garantează prevenirea situațiilor reale de conflict de interese, acesta urma să întreprindă acțiuni în vederea încetării raporturilor ierarhice nemijlocite în termen de 2 luni, suplimentar, nu a declarat, nu a soluționat prin abținere și a admis consumarea unui număr substanțial de acte juridice/cereri în adresa soției sale.

Decizia inspectorului:

Se decede din dreptul de a exercita o funcție publică sau de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani din data rămânerii definitive a actului de constatare.

Suplimentar se stabilește sancțiunea contravențională în mărime prevăzută de legislația în vigoare.

Exemplul nr. 2 (interes nematerial):

Un funcționar public, abilitat pentru reglementarea regimului funciar în cadrul unei primării, a examinat și contrasemnat (la capitolul corespunderii cerințelor de formă și conținut) o cerere cu referire la anumite particularități de achitarea plății terenurilor arendate, înaintată de către o persoană apropiată, fapt care-i permite solicitantului să obțină anumite scutiri în contextul onorării unor obligații financiare față de autoritatea locală respectivă

Răspuns:

Funcționarul în cauză, nu a declarat, nu a soluționat prin abținere și a admis consumarea conflictului de interese prin examinare și soluționarea unei cereri, care chiar dacă se încadrează în criteriile și parametrii legali pentru a fi satisfăcută, era necesară abținerea, declararea situației de conflict de interese real și așteptarea soluției organului ierarhic, care cu siguranță ar fi distribuit altcuiva examinarea cererii pentru asigurarea transparenței și integrității procesului.

Decizia inspectorului:

Se decade din dreptul de a exercita o funcție publică sau de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani din data rămânerii definitive a actului de constatare.

Suplimentar se stabilește sancțiunea contravențională în mărime prevăzută de legislația în vigoare.

Exemplul nr. 3 (interes material):

Șef al Direcției, în atribuțiile căreia se regăsesc și competențe ce țin de transportul public, căi de comunicații, a fost inclus în cadrul unei comisii pentru examinarea a ofertelor publice de reparația a unei străzi. Funcționarul public în cauză, a participat la examinarea ofertelor, precum și la selectarea acestora, totodată acesta deținând și calitatea de angajat în cadrul unul SRL care a fost selectat câștigător pentru a realiza lucrările respective.

Răspuns:

Funcționarul în cauză, nu a declarat, nu a soluționat prin abținere și a admis consumarea conflictului de interese prin examinare și selectarea ofertelor, chiar dacă votul acestuia nu a fost decisiv, legea prevede inclusiv această situația, în care funcționarul **ar putea**

avea un interes personal, deoarece este angajat în calitate de persoană privată în SRL-ul respectiv.

Decizia inspectorului:

Se decede din dreptul de a exercita o funcție publică sau de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani din data rămânerii definitive a actului de constatare.

Suplimentar se stabilește sancțiunea contravențională în mărime prevăzută de legislația în vigoare.

Exemplul nr. 4 (interes nematerial):

Funcționar public cu statut special examinează o cerere (petiție) cu privire la o eventuală încălcare/tulburare a liniștii în timpul nopții, depusă de către o persoană apropiată (soacra). În rezultatul examinării, acesta dispune sancționarea contravențională a persoanelor vizate.

Răspuns:

Funcționarul în cauză, nu a declarat, nu a soluționat prin abținere și a admis consumarea conflictului de interese prin examinarea și soluționarea unei cereri (petiții) parvenite din partea unei persoane apropiate.

Decizia inspectorului:

Se decede din dreptul de a exercita o funcție publică sau de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani din data rămânerii definitive a actului de constatare.

Suplimentar se stabilește sancțiunea contravențională în mărime prevăzută de legislația în vigoare.

Exemplul nr. 5 (interes nematerial):

Se decede din dreptul de a exercita o funcție publică sau de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani din data rămânerii definitive a actului de constatare.

Suplimentar se stabilește sancțiunea contravențională în mărime prevăzută de legislația în vigoare.

Răspuns:

Funcționarul în cauză, nu a declarat, nu a soluționat prin abținere și a admis consumarea conflictului de interese prin demararea formelor de control vamal. Legea prevede inclusiv această situația, în care funcționarul **ar putea avea un interes personal**. Respectiv era necesară declararea conflictului real și informarea conducătorului ierarhic, care cu certitudine ar fi delegat acest control unui alt colaborator.

Decizia inspectorului:

Se decade din dreptul de a exercita o funcție publică sau de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani din data rămânerii definitive a actului de constatare.

Suplimentar se stabilește sancțiunea contravențională în mărime prevăzută de legislația în vigoare.

Conducători și adjuncți ai organizațiilor publice

Exemplul nr. 1 (interes nematerial):

Directorul general al unei organizații publice a angajat două persoane apropiate (surori). Ulterior, au mai fost emise decizii/ordine în adresa persoanelor apropiate:

Contract individual de muncă, acord suplimentar, acord adițional, atribuirea treptei, clasei și coeficientului de salarizare, transfer în altă funcție.

Răspuns:

Funcționarul în cauză, nu a declarat, nu a soluționat prin abținere și a admis consumarea conflictului de interese prin emiterea actelor administrative și juridice în adresa persoanelor apropiate, în care funcționarul **ar putea avea un interes personal**.

Decizia inspectorului:

Se decade din dreptul de exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, inclusiv de conducător a organizației publice în cauză, pe o perioadă de 3 ani, cu excepția altor funcții electiv.

Suplimentar se stabilește sancțiunea contravențională în mărime prevăzută de legislația în vigoare.

Exemplul nr. 2 (interes nematerial):

Director al unui liceu (concomitent membru al comisiilor de atestare) are în subordine o persoană apropiată (fiu/fiică). Prin urmare, s-a constatat semnarea următoarelor acte administrative și juridice în adresa persoanei apropiate:

Numirea pentru exercitarea temporară a funcției de șef de secție, cu privire la premiul anual, premiu unic cu prilejul sărbătorilor de iarnă, achitarea unor compensații bănești, evaluarea performanțelor academice.

Răspuns:

Directorul respectiv, nu a declarat, nu a soluționat prin abținere și a admis consumarea unui număr substanțial de conflicte de interese demonstrând lipsa imparțialității și integrității în exercitarea mandatului.

Decizia inspectorului:

Se decade din dreptul de exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, inclusiv de conducător a organizației publice în cauză, pe o perioadă de 3 ani, cu excepția altor funcții electiv.

Suplimentar se stabilește sancțiunea contravențională în mărime prevăzută de legislația în vigoare.

Exemplul nr. 3 (interes material):

În cadrul ÎS Teatru, împreună cu Directorul, activează soția acestuia, precum și feciorul, soacra și cumnatul. În perioada activității acestuia în calitate de conducător, a emis/semnat și încheiat în privința persoanelor apropiate, următoarele acte administrative/juridice:

Contract individual de muncă (cumnat și fecior), ordinul de angajare (pentru cumnat și fecior), ordine cu privire la premiere și ajutor material (pentru soție, cumnat, fecior), deplasări, intrare în șomaj, demisie.

Răspuns:

Indiferent de aspectele administrative și de exercitare a atribuțiilor funcționale și organizaționale, Directorul respectiv, trebuia să declare, să aștepte soluția din partea organului ierarhic și să se abțină de la orice acțiuni care ar fi putut corelarea prezenței interesului personal.

Decizia inspectorului:

Se decade din dreptul de exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, inclusiv de conducător a organizației publice în cauză, pe o perioadă de 3 ani, cu excepția altor funcții electiv.

Suplimentar se stabilește sancțiunea contravențională în mărime prevăzută de legislația în vigoare.

Exemplul nr. 4 (interes nematerial):

Director al unei grădinițe, angajează în diferite funcții disponibile soțul, fratele și cumnata în cadrul instituției pe care o conduce, semnează/emite acte administrative/juridice în adresa persoanelor apropiate, pe parcursul activității acestora în instituția în cauză.

Răspuns:

În cadrul controlului, Directorul respectiv, informează inspectorul de integritate despre necunoștința de cauză cu privire la rigorile legislației în vigoare ce stipulează necesitatea respectării regimului juridic al conflictelor de interese de către subiecții declarării averii și a intereselor personale. Suplimentar, semnează și ordinul de eliberare din funcție a persoanelor apropiate, fapt care reprezintă încă o decizie luată în adresa persoanelor apropiate.

La momentul de referință, legiuitorul a stabilit că, necunoașterea legii nu exonerează răspunderea față de aceasta.

Decizia inspectorului:

Se decade din dreptul de exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, inclusiv de conducător a organizației publice în cauză, pe o perioadă de 3 ani, cu excepția altor funcții electiv.

Suplimentar se stabilește sancțiunea contravențională în mărime prevăzută de legislația în vigoare.

Exemplul nr. 5 (interes material):

Director al unui instituții (entitate publică) a semnat un contract de prestare servicii de cercetare științifică din numele instituției pe care o conduce (autoritatea contractantă) cu sine însuși – în calitate de persoană fizică drept prestator de servicii.

Răspuns:

Conform prevederilor legislației în vigoare, interesul personal rezultă inclusiv din activitățile sale (a subiectului declarării) în calitate de persoană privată, mai mult decât atât, acest interes este în măsură egală condamnatibil chiar dacă ar fi purtat un caracter nematerial.

Decizia inspectorului:

Se decede din dreptul de exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, inclusiv de conducător a organizației publice în cauză, pe o perioadă de 3 ani, cu excepția altor funcții electiv.

Suplimentar se stabilește sancțiunea contravențională în mărime prevăzută de legislația în vigoare.

Exemplul nr. 6 (interes nematerial):

Administrator în cadrul unei Î.M. încheie contractul individual de muncă cu fiica sa în calitate de contabil-șef. Ulterior, prin emiterea unui act administrativ modifică prevederile ordinului anterior și o numește în funcția de administrator-adjunct.

Răspuns:

Speța în cauză nu rezistă nici o critică și reprezintă un caz trivial în care interesul personal, nematerial al Administratorului a fost catalizatorul interesului financiar și profesional de promovare a persoanei apropiate.

Decizia inspectorului:

Se decede din dreptul de exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, inclusiv de conducător a organizației publice în cauză, pe o perioadă de 3 ani, cu excepția altor funcții electiv.

Suplimentar se stabilește sancțiunea contravențională în mărime prevăzută de legislația în vigoare.

Declarația de conflict de interese

Către _____
(Conducătorul/organul ierarhic superior sau ANI)

DECLARAȚIE PRIVIND CONFLICTUL DE INTERESE REAL

Prin prezenta, subsemnatul/subsemnata _____
(numele și prenumele declarantului)

deținând funcția de _____
(funcția de conducător / adjunct al conducătorului)

în cadrul _____ declar, că la data de _____
(denumirea instituției)

am constatat că mă aflu în situație de conflict de interese, în legătură cu:

(bifați și completați una din opțiuni)

soluționarea următoarei cereri/demers: _____
(denumirea și descrierea cererii/demersului)

emiterea următorului act administrativ _____
(denumirea actului administrativ)

încheierea, direct sau prin intermediul unui terț, a următorului act juridic:
_____
(denumirea actului juridic)

luarea următoarei decizii _____
(denumirea actului administrativ)

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE

- participarea la luarea următoarei decizii: _____
(denumirea deciziei și denumirea organului colegial din care
faceți parte la luarea deciziei)

Declar, că situația dată generează pentru mine un conflict de interese real, care influențează sau ar putea influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a funcției mele, din următoarele considerente:

_____
(Date despre natura conflictului de interese și modul în care acestea influențează sau pot
influența exercitarea funcției)

Declar că, până la depunerea prezentei declarații, m-am abținut de la exercitarea atribuțiilor care îmi revin în legătură cu situația care generează pentru mine un conflict de interese.

În legătură cu declarația depusă, rog respectuos să se identifice, în termen de până la 3 zile, soluția pentru rezolvarea situației asupra căreia am informat, pornind de la interesul public și al altor angajați ai instituției, nivelul funcției pe care o dețin, natura conflictului de interese pe care l-am declarat, precum și de la alți factori relevanți.

Rog să mă informați cu privire la soluția adoptată în legătură cu prezenta declarație.

_____
(numele, prenumele declarantului)

_____
(semnătura)

_____
(data)